

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „РЕТОРИКА”

КОНСПЕКТ

за докторантски конкурс

по

ПОЛИТИЧЕСКА РЕТОРИКА

1. Политическа реторика – същност, характеристики, функции, обособяване като родова категория.
2. Политическа реторика на Древна Гърция – съвещателното красноречие в системата на Аристотеловата класификация, древногръцки политически оратори.
3. Политическа реторика на Древен Рим – политическа ораторска проза.
4. Политическо красноречие на Европейското средновековие – основни идеи, представители, реторическо творчество.
5. Политическо красноречие в епохата на революционните преобразования – политически оратори, идеи, сходства и различия в реторическия облик на Великата френска революция и Октомврийската революция.
6. Политическо красноречие на световните конфликти и тоталитарните режими на XX век.
7. Политическа реторика на Съвременността (Модерната ера) – видово деление, връзка политическа реторика – политическа комуникация, комуникативни субекти, комуникативни потоци, фази на развитие, модели на политическа комуникация.
8. Актуални проявления на политическото красноречие – политическа аудитория, политически оратор, политически консенсус, основни тенденции в модерното политическо говорене (медиезиране, опростяване на политическия език, употреба на полисеми, реторика на омразата, др.)
9. Парламентарно красноречие – същност, видови специфики, детерминанти на парламентарното общуване, парламентарна аудитория, парламентарен оратор, парламентарни ораторски жанрове.
10. Дипломатическо красноречие – същност, детерминанти на дипломатическото общуване, дипломатически оратор, устни и писмени форми на дипломатическо красноречие (вербална дипломация и дипломатическа кореспонденция), невербални послания в дипломацията.
11. Военно-политическо красноречие – същност, видови особености, красноречие във военнопрофесионална среда, реторика на тероризма.

12. Президентска реторика – същност, детерминанти, паралели и различия в американски, европейски и български контекст, жанрови форми за реализация на президентските правомощия.
13. Популистка реторика – същност, генезис на обособяване, характерни особености, маркери на политическото говорене с популистски знак в роден и международен контекст.
14. Политически език – определяне на категорията, характеристики, функции, типология на стиловете политически език.
15. Политически дебати – същност, характеристики, разграничаване от останалите диалогични видове, процедурни правила, фази на провеждане, аргументативни специфики, критерии за успешност.
16. Механизми за влияние в политическата реторика – медийни и реторични ефекти на словесно въздействие върху политическата аудитория (ефект на първичност, ефект на рамкиране, механизъм на идентификация, дезинформиране, страхов апел, ефект на ореола, ефект на имунизирането, бутон ефект, ефекти от фасцинации, лепене на етикети и др.).
17. Невербална комуникация в политическата реторика – роля на самостоятелни и комплексни невербални аргументи от кинесично, проксемично, вокализационно и др. естество.

Библиография

- Аристотел. Реторика. С., 1986.
- Аристотел. Атинската полития. С., 1993
- Аристотел. Политика. С., 1995.
- Велики оратори (Демостен). С., 1982.
- Велики оратори (Мирабо, Дантон, Марат). С., 1989.
- Демостен. Избрани речи. С., 1982.
- Квинтилиан. Обучението на оратора. С., 1982.
- Тукидид. (1979). История на Пелопонеската война. София: Наука и изкуство.
- Цицерон, М., Т. (1992). За оратора. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Александрова, Д. (2013). *Метаморфози на реториката през ХХ век*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Александрова, Д. (2013). Тенденции в политическата реторика на българския преход. сп. *Реторика и комуникации*, бр. 3, 2013.
- Александрова, Д. (2008). *Основи на реториката*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Александрова, Д. (2006). *Българите в Израел – монография*. София: Изд.фондация „Човещина“.
- Александрова, Д. (1985). *Проблеми на реториката*. София: Наука и изкуство.
- Александрова, Д. (1984). *Антични извори на реториката*. София: УИ „Св. Климент Охридски“.
- Андреев, Е. (2013). *Дипломатически протокол и церемониал. Административен и бизнес етикет*. София: Сиела.
- Апресян, Г. З. (1978). Ораторско искусство. Москва: Московский университет.
- Близнашки, Г. (1995). *Парламентарното управление в България*. София: УИ Стопанство.
- Богданов, Б. (1978). Ораторско искусство и реторика в античния свят. В: *Лекции по реторика*.

- София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Бодрияр, Ж. (1995). *Илюзията за края или стачката на събитията*. София: Критика и хуманизъм.
- Ботева, М. (2013). *Политическата аргументация в реторическите дискурси*. Велико Търново: УИ „Св. св. кирил и методий”.
- Ботева, М. (2004/2008). *Речник по реторика. 150 аргумента за оратора*. София: Парадигма.
- Ботева, М. (1993). *Реторика*. Велико Търново: Абагар.
- Буруджиева, Т., Л. Канева. (2007). *Политически маркетинг: теория и практика*. Сиела, Българско училище за политика НБУ.
- Вайс, М. (2004). *Международните отношения след 1945 г.* (1-во изд.). София: Кама.
- Василев, К. (1989). *Красноречието (Аспекти на реториката)*. София: УИ „Климент Охридски”.
- Ведър, Й. (2000). *Реторика и ораторско изкуство*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Ведър, Й. (1984). *Популярна реторика*. София: Наука и изкуство.
- Дал, Р. (1996). *Съвременният политически анализ*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Доуърти, Дж. & Р. Пфалцграф. (2004). *Теории за международните отношения*. (част 2). София: Атика.
- Дюверже, М. (1999). *Социология на политиката*. София: Кама.
- Йорданова, Р. (съст.). (2010). *Христоматия по парламентарна реторика*. Варна: ВСУ „Черноризец Храбър”.
- Кирова, М. (2008). *Образът на българския политик на страниците на печата в условията на предизборна надпревара*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Кисинджър, Х. (1997). *Дипломацията*. София: Труд.
- Клаузевиц, К. (2001). *Теория на голямата война*. София: Софи-Р.
- Кожухаров, Й. (2004). *Дипломация и протокол*. София: ИК „Труд”.
- Крейдли, Г. Еф. (2002). *Невербална семиотика*. Москва: Новое литературное обозрение.
- Льобон, Г. (2014). *Политическа психология*. София: Асеновци, с. 98-143.
- Льобон, Г. (1995). *Психология на тълпите*. (превод Гутев, Х.), София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Лукач, Д. (2005). *Демокрация и популизъм: страх и омраза*. София: Обсидиан.
- Мавродиева, И. (2012). *Политическата реторика в България: от митингите до Web 2.0*. София: Парадигма.
- Мавродиева, И. (2013). *Реторика и пбблик рилейшънс*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Мавродиева, И. (2004). *Европейската и атлантическата интеграция на България*. *Реторически аспекти*, пета глава. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Мавродиева, И. (2001). *Парламентарното красноречие в България (XVIII, XIX И XX ОНС)*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Манолов, Г. (2005). *Политическата комуникация*. – Във: *Втори годишник на висше училище Колеж по икономика и администрация*. Пловдив: ИК „Марица”.
- Методиева, Л. (2002). *Парламентарна реторика*. София: Албатрос.
- Мирчева, Хр. (2003). *История на международните отношения в най-ново време*. (Кн.2). София: Софи-Р.
- Одебер-Лароша, П. (2002). *Как да преговаряме. Пълно ръководство за безупречни и печеливши преговори*. София: Изд. „Princers”.
- Петрински, Г. (2014). *Късноантична и византийска канонична реторика*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Радева В. (2013). *Велики оратори и политици на Франция*. София: УИ „Св. Климент

Охридски”.

- Рикьор, П. (1998). *Софийски диалози*. София: Дом на науките за човека и обществото.
- Розенбаум, А. (2005). Как да избегнем капаните при преговори между представители на Различни култури. – В: *Успешните преговори*. София: Locus.
- Руменчев, В. (2006). *Невербалната комуникация в публичната реч и деловото общуване*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Руменчев, В. (2004). *Ораторското изкуство на древния Изток*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Руменчев, В. (1994). *Реторически класификации*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Русинова-Христова, А. (2003). *Политическото говорене. Психологични механизми*. София: Интерпрес.
- Стефанова, Н. (2017). *Политическа реторика. Съвременни тенденции*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Стефанова, Н. (2015). *Кратък терминологичен справочник по обща и политическа реторика*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Стефанова, Н. (2012). *Политическата реторика на Италия от 90-те*. София: Сиела.
- Табакова, В., Г. Лозанов, М. Нейкова, С. Попова. (2003). *Език на медийната регулация (123 термина)*. София: Център за независима журналистика.
- Фишър, Р. & У. Юри. (2001). *Изкуството на преговорите*. София: ИК „Весела Люцканова”.
- Хабермас, Ю. (1995). *Структурни изменения на публичността*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Харизанова, О. (2000). *Парламентарната реторика на българския преход*. София: УИ „Св. Климент Охридски”.
- Херадстейт, Д. & Т. Бьоргу. (2009). *Политическата комуникация. Въведение в семиотиката и реториката*. София: Семарш.
- Cannovan, M. (1999). Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy. In: *Political Studies*, vol. 47 (1), pp. 2-16.
- Graber, D. (1981). „Political Languages”. In: Nimmo, D. & D. Sanders (eds). *Handbook of Political Communication* (pp. 195-225). Beverly Hills CA: Sage.
- Laclau, E. (2005). *The Populist Reason*. London: Verso.
- Lasswell, H. (1930). *Psychopathology and Politics*. University of Chicago Press.
- McNair, B. (2011). *An Introduction to Political Communication*. London: Routledge.
- Murphy, C. (2008). The Evolution of the Modern Rhetorical Presidency: A Critical Response. *Presidential Studies Quarterly* (Vol. 38, Issue 2, pp. 300–307), <<http://psqjournal.com/psq/>>.
- Norris, P. (2000). *A Virtuous Circle. Political Communications in Postindustrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Teten, R. (2003). Evolution of the Modern Rhetorical Presidency: Presidential Presentation and Development of the State of the Union Address. *Presidential Studies Quarterly* (pp. 333–346), Vol. 33, Issue 2, <<http://psqjournal.com/psq/>>.
- Windt, Theodore Otto Jr. (1986). Presidential Rhetoric: Definition of a Field of Study, *Presidential Studies Quarterly* (pp. 102-116), Vol. 16, №1, The Media and the Presidency, <https://www.jstor.org/stable/27550314?seq=1#page_scan_tab_contents>.